

Anonimizuota versija

Vertimas

C-30/21-1

Byla C-30/21

Prašymas priimti prejudicinį sprendimą

Gavimo data:

2021 m. sausio 19 d.

Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas:

Amtsgericht Lennestadt (Vokietija)

Nutarties dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą priėmimo data:

2021 m. sausio 11 d.

Ieškovė:

Nemzeti Utdiifizetesi Szolgaltato Zrt., Nationale Mauterhebung geschlossene Dienstleistungs AG

Atsakovas:

NW

Amtsgericht Lennestadt

Nutartis

Byloje

Nemzeti Utdiifizetesi Szolgaltato Zrt., Nationale Mauterhebung geschlossene Dienstleistungs AG prieš NW

Amtsgericht Lennestadt (Leneštato apylinkės teismas)

2021 m. sausio 11 d.

<...>

nutarė:

Sustabdyti bylos nagrinėjimą.

Pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 267 straipsnį pateikti Europos Sąjungos Teisingumo Teismui tokį prejudicinį klausimą:

Ar 2012 m. gruodžio 12 d. reglamento (ES) Nr. 1215/2012 dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose pripažinimo ir vykdymo 1 straipsnio 1 dalis turi būti aiškinama taip, kad į jos taikymo sritį patenka teismo procesas, kurį prieš fizinių asmenį, kurio gyvenamoji vieta yra kitoje valstybėje narėje, pradėjo valstybinė bendrovė, siekdama išieškoti baudžiamojo pobūdžio rinkliavą už neteisėtą naudojimąsi apmokestinamu keliu?

Motyvai: (orig. p. 2)

Ieškovė yra Vengrijos akcinė bendrovė, kurios buveinė yra Budapešte; iš Vokietijoje gyvenančio atsakovo ji reikalauja sumokėti vadinamąjį pakaitinį kelių mokestį (papildomą rinkliavą) už važiavimą apmokestinamu greitkelių tinklu Vengrijoje. Ieškovės vokiškas pavadinimas yra *Nationale Mauterhebung Geschlossene Dienstleistungs-AG* (Nacionalinė kelių mokesčių surinkimo uždaroji akcinė paslaugų bendrovė, toliau – NMGD AG).

A) Teisinis pagrindas / nacionalinė teisė

Vengrijos kelių eismo įstatymo 15 straipsnio 1 dalyje numatyta, kad ministras įsakymu gali nustatyti, jog už tam tikrų transporto priemonių eismą reikia mokėti rinkliavą. 33/A straipsnio 1 dalyje numatyta, kad už naudojimąsi atskirame įstatyme nustatytais keliais tam tikru laikotarpiu reikia mokėti rinkliavą (naudojimosi mokestį), o jos nesumokėjus – papildomą rinkliavą. Daroma nuoroda į prie bylos pridėtą Vengrijos kelių eismo įstatymo ištraukos vertimą <...>.

Remdamasis šiuo įstatyme nustatytu įgaliojimu, ekonomikos ir eismo ministras priėmė įsakymą Nr. 36/2007 (III. 26.) GKM dėl greitkelių, automobilinių kelių ir pagrindinių kelių mokesčio (toliau – Įsakymas dėl kelių mokesčių). Prie bylos yra pridėtas ir jo vertimas; į jį daroma nuoroda <...>.

Už Įsakyme dėl kelių mokesčių nustatytų rinkliavų sumokėjimą atsako transporto priemonės valdytojas. Tai tiesiogiai išplaukia iš Vengrijos kelių eismo įstatymo 15 straipsnio 2 dalies.

Įsakymo dėl kelių mokesčių 7/A straipsnio 7 dalyje numatyta, kad papildomą rinkliavą (apie ją žr. toliau) surenka ieškovė. Pagal Įsakymo dėl kelių mokesčių 1 straipsnį naudojimas apmokestinamais keliais yra „civilinės teisės santykiai“.

Įprastos rinkliavos dydis nustatytas Įsakymo dėl kelių mokesčių 6 straipsnyje. Pavyzdžiui, už paprastą lengvąjį automobilį, pagal 6 straipsnio 1 dalies a punktą D1 kategorijos, už vieną savaitę reikia mokėti 2 975,00 HUF dydžio rinkliavą (Įsakymo dėl kelių mokesčių 6 straipsnio 6 dalis). Tai atitinka maždaug 10,00 EUR dydžio rinkliavą. **(orig. p. 3)**

Įsakymo dėl kelių mokesčių 7/A straipsnio 1 dalyje numatyta, kad jeigu motorinė transporto priemonė patikrinimo metu neturi galiojančios vinjetės, reikia sumokėti papildomą rinkliavą.

Įsakymo dėl kelių mokesčių 7/A straipsnio 10 dalyje, siejamoje su 1 priedo 1 punktu, reglamentuotas šios papildomos rinkliavos dydis. Sumokant per 60 dienų nuo pranešimo gavimo papildoma rinkliava siekia 14 875,00 HUF (apie 50,00 EUR). Jeigu per 60 dienų nuo pranešimo gavimo papildoma rinkliava nesumokama, ji padidėja iki 59 500,00 HUF (apie 190,00 EUR).

B) Papildomų rinkliavų išieškojimas

Ieškovė įpareigojo ir įgaliojo *Ungarische Autobahn Inkasso GmbH* (toliau – *UAI GmbH*), kurios buveinė yra Egenfeldene, nustatyti Vokietijoje registruotas motorines transporto priemones, kurioms taikytina papildoma rinkliava, ir (arba) jų valdytojus ir išieškoti pakaitinį kelių mokesčių.

Tyrimą *UAI GmbH* pradeda remdamasi elektronine sistema padarytomis atitinkamo transporto priemonės valstybinio numerio nuotraukomis, kurios padeda nustatyti tariamus atitinkamų transporto priemonių padarytus kelių mokesčio pažeidimus. Pagal transporto priemonių valstybinius numerius *UAI GmbH* gauna informaciją apie valdytojus ir pirmuoju išpėjimu paprastai paragina sumokėti paprastą papildomą 14 875,00 HUF dydžio rinkliavą. Jos išraiška eurais skiriasi priklausomai nuo keitimo kurso.

Be pakaitinio kelių mokesčio, *UAI GmbH* išieško ir jai atsiradusius inkasavimo mokesčius. Be to, į skolininkui pateikiamą sąskaitą įtraukiami ir mokesčiai už valdytojo nustatymą.

Jeigu po pirmojo išpėjimo reikalaujama suma nesumokama, antruoju išpėjimu pareikalaujama sumokėti padidintą papildomą rinkliavą – 59 500,00 HUF. Atitinkamos sumos išraiška eurais irgi skiriasi priklausomai nuo keitimo kurso.

C) Nagrinėjamas reikalavimas

Atsakovas yra transporto priemonės su Vokietijos valstybinio numeriu <...> valdytojas. Šia transporto priemone atsakovas 2019 m. gruodžio 19 d. 23:24 val. Vengrijoje bent trumpai važiavo apmokestinamu keliu ir tik nuvažiavęs 15–20 km degalinėje įsigijo elektroninę kelių mokesčio vinjetę. **(orig. p. 4)**

2020 m. kovo 10 d. įspėjimu <...> ieškovės įgaliota *UAI GmbH* pareikalavo iš atsakovo sumokėti pakaitinį kelių mokestį ir atsiradusius mokesčius.

Atsakovui į tai nesureagavus, tolesniu 2020 m. gegužės 13 d. įspėjimu buvo nurodyta sumokėti padidintą papildomą rinkliavą – 59 500,00 HUF (178,89 EUR). Taip pat buvo paskaičiuoti aptarnavimo mokestis, išlaidos už informacijos apie valdytoją gavimą, fiksuoto dydžio išlaidos ir pridėtinės vertės mokestis. Dėl detalių daroma nuoroda į 2020 m. kovo 10 d. ir 2020 m. gegužės 13 d. įspėjimus <...>.

Dėl bendros 260,76 EUR dydžio sumos ieškovė šiuo metu yra pareiškusi ieškinį. Ji mano, kad tai yra civilinės teisės ginčas. Todėl ji nagrinėti įeina į prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiančio teismo jurisdikciją. Ieškovė laikosi nuomonės, kad reikšmingos yra atitinkamos valstybės teisės normos, kuriomis remiantis suteikiamos teisės reikalavimą reiškiančiai institucijai ir pagrindžiamas reikalavimas. Taigi, ieškovės manymu, reikia remtis Vengrijos įsakymo dėl kelių mokesčio 1 straipsniu, pagal kurį tai yra civiliniai teisiniai santykiai. Be to, iš šios nuostatos matyti, kad santykiai tarp reikalavimą reiškiančios institucijos – ieškovės – ir eismo dalyvių yra civilinės teisės pobūdžio. Įsigyjant vinjetę sudaroma abipusė sutartis, pagal kurią eismo dalyvis tam tikrai transporto priemonei įgyja laikiną teisę naudotis keliais. Ieškovė teigia sprendimų nepriimanti, o reikalavimus reiškianti paprastu pranešimu dėl mokėjimo. Bet kuriuo atveju reikalingas vykdymas pagal civilinės teisės aktus.

Atsakovas nesutinka su ieškiniu, teigdamas, kad vinjetę jis įsigijo. Jis taip pat reiškia abejones dėl teismo jurisdikcijos ir dėl viešosios tvarkos pažeidimo.

D) Teismo klausimai

Prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiantis teismas, tikrindamas savo jurisdikciją, turi nuspręsti, ar tarptautinė jurisdikcija turi būti nustatoma pagal 2012 m. gruodžio 12 d. *Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1215/2012 dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose pripažinimo ir vykdymo (orig. p. 5) ((nauja redakcija), Reglamentas „Briuselis Ia)* nuostatas. Teismui kyla didelių abejonių, ar šis teisinis ginčas yra civilinė byla, kaip tai suprantama pagal Reglamento Nr. 1215/2012 1 straipsnį, ar veikia viešosios teisės srities ginčas, kuriam Reglamentas Nr. 1215/2012 netaikomas. Šiuo klausimu teismas remiasi tuo, kad, kitaip nei mano ieškovė, siekiant atsakyti į šį klausimą nėra reikšminga nacionalinė teisė, o veikia yra reikalingas autonomiškas aiškinimas. „Civilinių ir komercinių bylų“ sąvoka turi būti aiškinama atsižvelgiant į Reglamento Nr. 1215/2012 tikslus, sistemą ir bendruosius principus, bendrai išplaukiančius iš nacionalinės teisės sistemų (1976 m. spalio 14 d. Teisingumo Teismo Sprendimas *LTU Lufttransportunternehmen GmbH & Co. KG / Eurocontrol*, 29/76, *ECLI:EU:C:1976:137*; 2015 m. birželio 11 d. Teisingumo Teismo Sprendimo

Fahnenbrock ir kt., C-226/13, C-245/13 ir C-247/13, EU:C:2015:383, 35 punktą).

Kitoje byloje, plačiausia prasme susijusioje su kelių eismu, Europos Sąjungos Teisingumo Teismas yra nusprendęs, kad į Reglamento Nr. 1215/2012 taikymo sritį patenka priverstinio vykdymo procedūra, kurią paprašė pradėti vietos valdžios institucijai priklausanti įmonė ir kuri nukreipta prieš kitoje valstybėje narėje gyvenantį fizinį asmenį, siekiant išieškoti nepadengtą skolą už automobilio stovėjimą viešoje stovėjimo aikštelėje, kurią minėta vietos valdžios institucija pavedė eksploatuoti tai įmonei, kai skola nėra baudžiamojo pobūdžio ir yra tik paprastas atlygis už suteiktą paslaugą (2017 m. kovo 9 d. Teisingumo Teismo Sprendimas Pula Parking d.o.o. / Tederahn, C-551/15, ECLI:EU:C:2017:193).

Vis dėlto teismas mano, kad pirmiau minėto sprendimo nagrinėjama byla pritaikyti negalima. Byloje, kurioje buvo priimtas 2017 m. kovo 9 d. sprendimas, kelių eismo dalyviui buvo išduotas stovėjimo bilietas (2017 m. kovo 9 d. Teisingumo Teismo sprendimo 16 punktą). Ji būtų panaši į nagrinėjamą atvejį, jeigu atsakovas būtų nusipirkęs vinjetę, su sąlyga, kad reikėtų išsiaiškinti, ar tokiu būdu iš tiesų buvo sudaryta civilinė sutartis, ar veikiau tai buvo viešosios teisės srities rinkliava už valstybės teikiamą paslaugą, – be kita ko, dėl to, kad taikytini nacionalinės teisės aktai (taip pat) patenka į direktyvų 1992/62/EB ir 2006/38/EB taikymo sritį. (orig. p. 6)

Tačiau nagrinėjamu atveju atsakovas iš pradžių neįsigijo vinjetės, todėl ieškovė reikalauja, kad vietoj (o ne, pavyzdžiui, papildomai – žr. 2020 m. kovo 10 d. ir 2020 m. gegužės 13 d. pranešimus dėl mokėjimo <...>) tikrojo kelių mokesčio atsakovas sumokėtų pateiktų Vengrijos teisės aktų vertime į vokiečių kalbą „papildoma rinkliava“ vadinamą rinkliavą. Ši rinkliava, teismo vertinimu, yra vienašališkai viešosios teisės normoje nustatytas baudžiamasis mokestis, kuris nėra tik atlygis už suteiktą paslaugą (kitaip nei 2017 m. kovo 9 d. Teisingumo Teismo sprendime, žr. jo 36 punktą). Todėl teismas turi svarių argumentų šią nustatytą ir reikalaujamą baudžiamojo pobūdžio rinkliavą vertinti kaip valdžios institucijos aktą; tai reiškia, kad nagrinėjamam teisiniam ginčui Reglamento Nr. 1215/2012 nuostatos negali būti taikomos.